

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre . . . 8 korona
Félévre 4 korona
Negyedévre . . 2 korona
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 26. szám. (Köztelek).

Herman Ottó hetvenéves.

A tudományt ünnepelték mult héten, midőn Herman Ottót üdvözölték 70-ik születésnapja alkalmából. Egészsége teljében, szelleme frissességében érte meg Herman Ottó, a nagy tudós és gazdag lelkű író életének hetvenedik esztendejét. Az öreg tudóst ez alkalomból meleg ünnepelésben részesítette legszűkebb baráti köre és munkatársainak, tanítványainak serege. Az országos ornithológiai központ személyzeteművészi kivitelű emléklapot nyújtott át Herman Ottónak. A kép a magyar ornithológusok vezérének tudományos munkásságát ábrázolja.

Jelképezve van rajta a pásztorélet, a halászat, a madárvilág, a pók, szóval minden, amivel Herman Ottó tudományos pályáján foglalkozott.

A sikerült képet Koszkol Jenő festette. Ebből az ünnepélyes alkalomból mi is bemutatjuk az

ősz tudós arcképét, aki három napig tudott lesni egy nádi pókot, hogy életét megfigyelje.

Herman Ottó még sok munkára van hivatva az állatélettan terén, ha nem is mint felfedező, mert hiszen hallása megbé-
nult, de mint eddigi tapasztalatainak, megfigyeléseinek leírója, még rengeteg sok hasznos dolgot tehet a magyar tudománynak. Mert vannak nekünk tudósaink rengeteg sokan, hanem a legtöbbje oly szertelen tudós, hogy csupán ő maga érti a tudományát.

Hála az Égnek, vannak igazi tudósaink is, amilyen Herman Ottó, akit megért minden irni-olvasni tudó ember, épp úgy, mintha mesét mondana.

Herman Ottó.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minöket 30 év óta

MAUTHNER ÖDÖN

császár és királyi udvari szállító
magkereskedésében k a p h a t. <<

Foglalkoznak a nép bajával.

Sok szó esett elmúlt héten a nép bajáról és különösen az arató munkások és a gazdasági cselédek ügyéről. Erre alkalmat adott az *Országos Magyar Gazdasági Egyesület* kebelében működő *közgazdasági szakosztály* gyűlése és az ott megbeszélte dolgok. Koller Pál a fejérmegyei gazd. egyesület alelnöke előadást tartott a múlt évi dunántuli arató-sztrájkokról, azok lefolyásáról, okáról és orvoslási módjáról javaslatot terjesztett elő. Érdekesen jegyezte meg az előadó, hogy ott, ahol pár év előtt aratósztrájk volt, ott nem ütött ki most a mozgalom, hanem mindenfelé új területen lépett fel. Az elégedetlenség egyetlen igazi oka a gabona dülése volt, de az előző rossz évekből maradt eladósodás is hozzájárult a túlköveteléshez.

A tárgy megvitatásában több országghirű ember vett részt és megbeszélés közben, a nép iránti jóindulat kiérzett minden beszédből. Különösen szépen beszélt *Desseuffy Aurél* gróf, kinek hozzájárulását ideiktatjuk:

„Nemcsak a mezőgazdaságban, hanem minden más foglalkozás körében is s nem csupán Magyarországon, hanem külföldön is mindenütt találkozunk azzal a jelenséggel, hogy a munkások érdekeik védelmére egyesülnek, szervezkednek s minden termelési ágban a termelés nagyobbodásával igényeiket emelik. A munkások ezen mozgalmát, amennyiben helyzetük javítására irányul, bizonyos korlátok között természetesnek kell találnunk. Másrésztől kétségtelen, hogy mezőgazdasági munkásaink mozgalmá az izgatás, lázítás következtében nálunk a jogos korlátokon régen túlsapott s már oda-vezetett, hogy a munkások a szerződéseket sem akarják aláírni. A gazdáknak a régen hangoztatott szervezkedés szükségességét most be kell látniok s amit eddig tenni elmulasztottak, szövetkezniök kell a minden oldalról rájuk zuduló veszedelmek közös leküzdésére.

A magyar mezőgazdasági munkások igazságtalan kihasználásának eddig is útját állta az 1898. évi törvény, amely a földművesmunkások minimális keresetnek megállapításával a munkások normális jutalmazását biztosítja; humanitás tekintetében a magyar munkások érdekében ezzel is oly lépés történt, amely Darányi miniszternek örök érdeme lesz, amennyiben ezzel a külföld hasonló intézkedéseit is megelőztük. Ugyanez a törvény azonban kimondja, hogy a munkások kötelesek a munkaadóval írásban szerződni, a szerződést a községi előljáróval is aláírni. S most, annyi év után kiderül, hogy a törvény nincs végrehajtva, a munkások élvezik a jogokat, de a kötelezettségeket nem tartják be; s éppen a dunántuli vára egyébként, amelynek népe sokkal civilizáltabb, mint az erdélyi, alföldi, bácskai nép, az ideai sztrájk alkalmával kiderül, hogy a munkások munkakönyveiket nem váltják meg, hogy temérdek esetben nincsenek szerződve. A bajokon

elsősorban a törvények érvényesítésével kell segíteni, azután gondoskodni kell módokról és eszközökről, amelyek a gazdák szervezkedését lehetővé teszik.

Nehéz akadályokkal kell e téren megküzdenünk. Országszerte a gazdatársadalom több rétegre, nagybirtokosokra, bérlőkre s kisgazdákra oszlik; a szolidaritást ezek között igen nehéz lesz megvalósítani. A gyártulajdonosok kartelleket, trösztöket kötnek, mert érdekeik kifelé közősek, munkásaiktól is függetlenebbek, amint az Krimitschauban is kiderült, ahol 3 hónapig koplaltattak 60 ezer embert, amíg ezek beadták derekukat. De hogyan vigyük keresztül a szolidaritást a mezőgazdasági munkások túlköveteléseivel szemben. Gazdaságomban 30 év óta sztrájk egyszer tört ki, amidőn a munkások másfél mázsát követeltek kisholdankint. Tartottam magamat 3 napig, de miután láttam, hogy munkást nem szerzhetek, hogy munkásaim követeléseikkel nem hagynak fel, szükség törvényt bont, kényszerítve voltam követelésüket megadni.

Amit a gyártulajdonosok tehetnek, azt a gazdaközönség megcsinálni képes nem lesz. Ezért konkrét indítványt tenni nem látom célszerűnek. Csupán azt tartom kívánatosnak, hogy a t. szakosztály tagjai a különféle vidékek munkásviszonyairól tartandó előadás-sorozatból tapasztalataikat szerezzék be, ezeknek alapján a mezőgazdasági munkások ügyét s ezzel egyidejűleg a cselédkérdést méltányossági alapon tárgyalják, hogy tisztában legyünk azzal, mit fogunk a törvényhozástól kérni, amidőn az alkotmányos élet újból megindul.“

Arról is tárgyaltak, hogy a cselédlakásokat javítani kell, de erre törvényt szabni nem lehet, mert a nagy kényszerépitkezés tönkre tenné a földbirtokosokat. Ezt is csak rendre lehet keresztül vinni. Tárgyalták a munkabéreket is, de rájöttek, hogy a magyar gazdasági munkabérek más országokéhoz hasonlítva elég magasak. A munkabért emelni nagyon nem lehet, de igen is lehet a gazdasági munkást télen is foglalkoztatni, hogy ne csak nyáron, de minden időben keresethez jusson. Erre a gazdasági ipar fejlesztése fog alkalmat adni. Különösen szép volt az értekezleten az a kimélet, amelylyel a népről beszéltek, mert úgy tartották, hogy az aratókat könnyű olcsóbb munkaerővel, aratógépekkel helyettesíteni, *de akkor miből él meg a nép?* A szocialisták törő, zuzó, romboló terveivel és tetteivel szemben mennyivel lélekemelőbb ez a kifejezés. Ők a népet bujtogatják, lázítják a gazdák ellen és a birtokosok tudva azt, hogy a munkásnép félre van vezetve, nem használnak megtorlást a hamis utra vezetett néppel szemben, pedig erre alkalmuk van és ez használtabb lenne a gazdáknak.

Ebből megtanulhatja a jógondolkozású magyar munkás, hogy a földosztó szocialista tanok nem az igaziak, mert pusztítanak, az egyetértést

A legjobb minőségű **háztartási és gazdasági cikkek, hamisítatlan jó italok a legkedvezőbb árakon** a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. A melyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak utbaigazításért a

„Hangya“, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetéhez
BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. szám.

lehetetlenné teszik a munkás és munkaadó között, de javára egyiknek sincs. *Mi lenne a szegény néppel, ha a birtokosok is ilyen durva megtorlással élnének*, aztán jövő aratásra százezer arató masinát állítanának a munkáskéz helyébe, mert ez lehet! Adják azokat hitelbe is. Aztán be van bizonyulva, hogy a *munkással való aratás holdanként 12—13 korona, a géppel való aratás csak 6 korona!*

Látod édes jó magyar népem! Nem üres szavakat kell kiabálni, hanem okosan gondolkodni. A munkaadók testvéri szeretetről tettek tanulságot, ti is ehhez alkalmazkodjatok, mert nehéz az élet ugy a munkásnak, mint a birtokosnak. Követeljétek a tisztességes bért, de ez a követelés a tisztelet hangján legyen mondva, ne fenyegetés és ne bosszu fejtőzzék mögöttes.

Mindenkor az volt a magyar ember baja, hogy magyar a magyart meg nem értette. Ugy van az nálunk is, *hogy kicsinél kicsi a baj, nagynál nagy a baj!* A magyar munkás is gondolja meg előbb ezeket, mert az ő baja, adóssága kisebb, mint a földbirtokosé. Különben is a munkás együtt kell éljen a birtokossal, ez így volt mióta a világ fennáll és így marad. Tehát ezen változtatni nem lehet, de igenis a helyzetet javíthatjuk közös egyetértéssel. A gazdák, a munkaadók oly nemesen gondolkodtak a felbujtogatott munkásnépről, hogy ez a jó példa visszhangra fog találni a gazdasági cselédek, valamint az aratómunkások szívében is, ami létrehozza a békés bérmegoldást jövő aratásra.

Hogy áll a világ?

Békéltetők.

A válság megoldására irányuló kísérletek és tanácskozások még mindig folynak, de egyelőre eredmény nélkül. Pedig több jel arra mutat, hogy most már rövidesen el kell dőlnie annak a kérdésnek, hogy béke lesz-e vagy tovább tart-e a nemzeti ellenállás. Bécsből is azt jelentik, hogy ha egy-két héten belül a béke létre nem jön, a tárgyalások újra megszakadnak s azután következik a képviselőház feloszlata és a törvénytelen kormányzás folytatása, újabb erőszakos rendszabályokkal, újabb főispáni kinevezésekkel és újabb kísérletekkel a megyei törvényhatóságok ellenállásának megtörésére. S bár csaknem bizonyosnak látszik, hogy a törvényható-

ságok egységes állásfoglalásával szemben a kormány továbbra is tehetetlen lesz, mégis kívánatos volna, hogy létrejöjjön a béke, ha a nemzet megalázása nélkül már most lehetséges volna. A válság eseményeivel hozzák összefüggésbe József királyi hercegnek, a boldogult József főherceg fiának ismételt megjelenését Ó felsége előtt. Azt jelentik, hogy a magyar királyi herceg a legutóbbi időben ötször volt a királynál s mindannyiszor a magyar dolgokról tett neki jelentést. Mindenesetre megnyugtató az országra, ha tudja, hogy a szívben és lélekben egyaránt magyar királyi herceg elfogulatlanul tájékoztatja Ó felségét a magyar válság eseményeiről. Kossuth Ferencnél hétfőn ismét tanácskoztak a szövetséges ellenzék vezérei a kibontakozásról. A tanácskozáson résztvett Wekerle Sándor, a közigazgatási bíróság elnöke is és javaslatot terjesztett elő a válság megoldásáról, de javaslatát a vezérő-bizottság elfogadhatatlannak tartja.

Szerbia-Bulgária vámszerződése.

Amióta nyilvánosságra jutott, hogy Szerbia és Bulgária a múlt nyáron titokban oly vámszerződést kötöttek, amely a két balkáni állam között ugyszólván vámuniót létesített, mindenki tisztában volt azzal, hogy ez a vámszövetség első sorban Magyarország-Ausztria ellen irányul s különösen Szerbia akart ezen a révén monarchiánktól kedvezéseket kicsikarni. Az új vámtarifa ugyanis a réginél nagyobb védelmet biztosít a magyar mezőgazdaságnak a szerb behozatallal szemben s mivel a szerbek tudták, hogy e védelemtől monarchiánk nem fog lemondani, más módon igyekeztek minket kijátszani. De tervük megghiusult Magyarország-Ausztria ellenállásán, mert amint a vámszerződés megkötése Goluhovszki külügyminister tudomására jutott, nyomban felszólította a szerb kormányt, hogy a vámszövetséget Bulgáriával „feltétlenül” ejtse el. A szerb kormány most válaszolt erre a jegyzékre s válaszából kitűnik, hogy mi volt eredeti szándéka a vámszövetséggel. A válaszban ugyanis a szerb kormány kijelenti, hogy „bizonyos feltételek mellett” hajlandó a vámszövetséget módosítani, sőt egészen el is ejteni. Bizonyos feltételek alatt persze bizonyos kedvezéseket kell érteni. De a szerb kormány végre mégis kénytelen lesz majd a vámszövetséget Bulgáriával feltétlenül elejteni, mert a Szerbiával való vámháborútól monarchiánknak nincs mit tartani, ellenben Szerbia kivételével rá lévén szorulva Magyarország-Ausztriára, kénytelen lesz a vámháboru elkerülésére bárminő kereskedelmi szerződést, bárminő feltételek mellett elfogadni.

A magyar nemzeti küzdelmet úgy szolgáljuk igazán, ha terjesztjük szellemi harcosunkat, a „Független Ujság”-ot. Kérjen mutatványszámot.

Értekezési szerek értékesítését eszközlik az előírt % melleit. Fejvilágosítást és csomagolási utasítást ingyen nyújt tag. k és nem tagoknak.

Azonnali készpénz-
 elszámolás.

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ
SZÖVETKEZETE

HATÓSÁGI KÖZVETITŐ

Budapest Székesfőváros Központi Vásárcsarnokában.
SÜRGÖNYCZIM: AURORA—BUDAPEST.

Értékesítésre elfogad: V
Husneműket, füstölt
hust, vadakat, szárnyaso-
kat — élő és leölt állapot-
ban, tojást, vaját, halat,
burgonyát, káposztát, zöld-
ségféléket, gyümölcsöt stb.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Szövetkezeti központ Komáromban. Komáromból jelentik, hogy ott a mult szombaton alakult meg a megye 15 hitelszövetkezete által létesített központi áruraktár. Az alakuló gyűlés nagy érdeklődés mellett folyt le *Baranyay Géza* nagybirtokos elnöklete alatt. Az Országos Központi Hitelszövetkezet részéről dr. *Horváth János*, az ipari szakosztály főnöke jelent meg. Az alapszabályok beható megvitatása után megválasztották az áruraktár intéző bizottságát. Elnök lett *Baranyay Géza* nagybirtokos, alelnökök: *Palkovics Viktor* gutai esperes és *Boldoghy Gyula* ipartestületi elnök, tagjai pedig *Veninger Ernő* esperes, *Csermák Hugó* cukorgyári igazgató, *Lehár Mihály* iparos, *Febik Gyula* közs. jegyző, *Komjáthy Aladár* református lelkész. Az új központnak az Országos Központi Hitelszövetkezet bocsát rendelkezésre forgótőkét, célja pedig lesz a megye gazdái és iparosai szükségletét közvetíteni, azok ipari és mezőgazdasági termékeit értékesíteni.

A bács megyei háziipar fellendítése. A közoktatásügyi miniszter a földmívelési miniszterrel egyetértőleg két évi szabadságot adott *Zabik László* verbázi iskolaigazgatónak, hogy a bács megyei háziipar fellendítése körül mint felügyelő, erőteljes tevékenységet fejthessen ki. *Zabik* már el is készítette működési tervzetét, mely a következő: Azon községekben, ahol már háziipar tanfolyamot tartottak s legalább 25 kiképzett munkás található, a község elöljáróságának támogatásával, a szövetkezetek megalakításához szükséges elmunkálatok megtétele után, az országos központi hitelszövetkezettel egyetemben, a gazdasági háziipari termelő és értékesítő szövetkezeteket megalakítja. A megalakítandó szövetkezeteket oly módon vezeti, hogy azok olesó anyagot szerezhessenek be s hogy az általuk készített árukat minél előnyösebben értékesíthessék. Gondoskodni fog arról is, hogy a szövetkezetek nagyban keresett tárgyak mintáit kapják meg. Ötven ilyen szövetkezet megalakulása van tervben. Mondani sem kell, hogy ezeknek a szövetkezeteknek jó vezetés mellett, mily üdvös hatásuk lehet.

Szövetkezés a Székelyföldön. A Székelyudvarhelyben olvassuk: „Ahol legnagyobb a baj, ott van a segítség. Mi pedig azt mondjuk, hogy amely község-

ben a pap, tanító és jegyző a közjóra együtt munkálkodik, ott baj nem lehet. Nagy a nyomoruság Szentkirály községben; 700 percentes pótdó terhe alatt görnyedez a székely nép. Itt tehát ugyancsak szükséges, hogy pap, tanító és jegyző egyesülten erővel munkához lássanak. Pár év óta derekaskor is működnek e község vezetői. Előbb a Gazdakör alakult meg, most pedig a fogyasztási szövetkezet boltját adták át a közforgalomnak. *Tamás István* plébános, a szövetkezet érdemes elnöke szép beszéddel nyitotta meg az ünnepélyt, melynek keretében a szövetkezeti bolt ajtaját Isten nevében felnyitotta. Ez alkalommal *Gál Imre* kántor-tanító emlékbeszédet mondott s megismertette a szervezés nehéz munkáját, melyből jó nagy rész őt illeti. Megkezdődött azután a vásárlás, mely oly tömeges volt, hogy maga a plébános, körjegyző és a tanító szolgálta ki a közönséget. Este az iskola termeiben gyűlt össze a nagyszámú közönség, ahol a helybeliek meleg szeretettel fogadták vidéki vendégeiket. Örömmel látjuk, hogy a Székelyföld derék népe mint igyekezik sorsát a szövetkezéssel jobbra fordítani.

Gyümölcstermelő és értékesítő szövetkezet. Az Erdélyi Gazdasági Egylet mult hó 29-én tartott igazgató választmányi ülésén elhatározta, hogy kolozsvármegyei osztálya útján a Kalotaszeg amugy is fejlett gyümölcstermelésének és különösen annak értékesítésének érdekében Bánffyhunodon szövetkezetet alapít. Úgyes vezetés mellett, ez is a legsebbben sikerülhet.

Előfizetőinkhez.

1906. január elsején a **tizenkettedik év-folyamba lépett a „Független Ujság“**. Ez alkalomból volna egy-két bizalmas szavunk olvasóinkhoz.

A szülőkhöz! Magyar szülők, vigyázzatok a gyermekek ártatlan szívére és ne bocsássatok házaikba rossz olvasmányt, mert az metely, mely megrontja a gyerek tiszta lelkét. Hiszen igaz, hogy a lapot nem gyerekek járattjátok, de előle azt el nem dughattjátok. Ezért kell vigyázni a lap megválasztásánál. A „Független Ujság“ tizenkét esztendeje, hogy a szépet, jót és nemest terjeszti hazánkban. A lap szelleme tiszta és erkölcsös, tehát minden szülő bizalommal fogadhatja. A „Független Ujság“ sok mesét közöl a jó gyermekek mulattatására és oktatására.

A gazdákhöz! Végét járja a faeke, mert

A „szüreti árjegyzékünk“

és az

„ősz magárjegyzékünk“

megjelent és azt kívánatra bárkinek ingyen megküldjük

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

Budapest, V. ker., Alkotmány-u. 31. szám.

kiszorította a könnyű vaseke. Ebből is azt tapasztaljuk, hogy minden jót, csak a jobb győzhet le. A magyar gazdálkodási rendszer sokat javult, de még sokat javulhat. A „*Független Ujság*” bő és tanulságos gazdasági tartalommal jelenik meg, mely a földmivelő tudnivalóinak kincsesháza, a hasznos gazdálkodás kulcsa. De ezenkívül a vidéki gazdaközönség boldogulására szükséges törvényhozási és társadalmi intézmények létesítését sürgeti.

A papokhoz és tanítókhöz! Mindenben óriási haladás tapasztalható. A világ képe változik szakadatlanul. A papok és tanítók nemcsak a templomban, nemcsak az iskolában, hanem a társadalomban is buzgó apostolokká váltak. A nagy életküzdelem versenyében ők vezetik a magyar népet önzetlenül becsülettel. A nép vezetőit mint igaz barát, úgy támogatja ebben a nemes feladatban a „*Független Ujság*”. Főképpen a szociális kérdések megoldásánál fejt ki sikeres mozgalmat, mert a szövetkezeti részben tárgyalja a szövetkezeti tudnivalókat, valamint minden idevágó kérdésre felvilágosítást nyújt a lapban is, de ha szükséges, levélben is.

A politizálókhoz! A magyarnak az már a természete, hogy a tojás vásárnál is politikát csinál. Ha jól esik, jól teszi! A „*Független Ujság*” nem politikai lap, de hétről-hétre leírja a politikai eseményeket, mint igaz krónikát. Ebből aztán sokkal többet tud meg az olvasó, mintha össze-vissza magyaráznók, mert a legszebb szónál is szebben beszél a tett. A mi krónikánkban a tettek beszélnek szebben, jobban, mint a hosszalére eresztett politikai cikkek és ebből igaz uton tanul járni a magyar.

Minden olvasónkhoz! Mit kívánjunk egy laptól? Azt, hogy *tiszta magyarsággal legyen írva!* Minden héten pontosan megjelenjen a hét történetével. Legyen benne a belföldi és külföldi eseményekről rövid, világos tudósítás. Képei legyenek időszerűek. Mulattató része szívet, lelket nemesítő szórakozást nyújtson, de a kacagtató adomák se hiányozzanak belőle. Kérdéseinkre pontosan válaszoljon, esetleg külön levélben is!

A „*Független Ujság*” ezeket tizenkét éve teljesíti, azonkívül minden számhoz 8 oldalnyi könyvalakban nyomtatott szép regény van csatolva, melyet az előfizető összegyűjt és pompásan beköttes, miáltal teljesen ingyen egy érdekes és becses kis könyvtárhoz jut. Hetenként több regénykötetet sorsol ki talánymegfejtői között. A leveles szekrényben pedig minden kérdésre válaszol az előfizetőknek. A sorsjegy-húzásokat is ellenőrzi, ha egy levelező-lapon a sorsjegy nevét és számát beküldik. A „*Független Ujság*” minden előfizetőjének küld ujévi ajándékot. Az idén is teljesen ingyen küldjük el az 1905. évre szóló „*Szövetkezeti és Gazdasági Evkönyv*”-et, mely a naptári részen kívül szövetkezeti, gazdasági és társadalmi olvasmányokkal, valamint sok szép képpel van tele. A „*Független Ujság*” előfizetési ára egy évre 8 korona, félévre 4 korona. Mutatványszámot mindenkinek küldünk, ha egy levelező-lapon a kiadóhivatalhoz fordul. Bizton reméljük, hogy előfizetőink nemcsak maguk támogatják a lapot, hanem minden előfizető igyekezzon fog még egy új hivatást szerezni a „*Független Ujság*” tizenkét év óta lengő zászlója alá.

Előfizetést legcélszerűbb postautalvánnyal beküldeni. Hazafias tisztelettel a

„FÜGGETLEN UJSÁG”
szerkesztősége és kiadóhivatala
Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

• MI UJSÁG? •

Oku diadalutja. A japánok egymásután ünneplik nemzeti hőseiket, akik dicsőséget szereztek a keletázsiai harcmezőkön a felkelő nap birodalmának. Legutóbb Togót, a tengeri hőst fogadta nagy diadallal Tokió lakossága s most Oku generálist, a japán csapatok főparancsnokát részesítették nagy óvációkban. Mint Tokióból jelentik, Oku generális 12-én tartotta meg diadalmas bevonulását Tokióba. Császári hintó vitte Okut a palotáig, ahol külön kihallgatáson fogadta őt a japán császár. A merre elvonult, leírhatatlan lelkesedéssel vették körül kocsiját s mikor a császári palotából távozott, alig győzte a lelkes ünneplést viszonzni köszönéseivel.

György Aladár meghalt. György Aladár, az ismert-névű író és kulturpolitikus kedden Budapesten a Zsigmond-utcában levő lakásán 62 éves korában meghalt. Az irodalom, a hirlapírás, de különösen a tudományok népszerűsítése terén szerzett érdemei általánosságban ismeretesek. Különös szeretettel művelte a földrajzi tudományokat és a magyar tanítószáz körében rendkívüli népszerűsége tett szert. Az elhunytban György Endre volt földművelésügyi miniszter testvérbátyját gyászolja.

Biró Lajos utazása. Biró Lajos, természettudós e hét végén vagy a jövő hét elején Kréta szigetére indul s ott állattani kutatásokat fog végezni a Nemzeti Múzeum számára. A sziget növény- és állatvilága eddig még kevésbé ismeretes a tudományos világ előtt s ezért Biró Lajos utja elé nagy érdeklődéssel tekintenek a tudósok.

Fogház a Gotterhalte miatt. A mult év nyarán történt, hogy Egerben a 10-ik honvéd gyalogezred két fiatal tisztje egy katonai parádé alkalmával a Gotterhalte-nak nem tisztelgett. Egy közös hadseregbeli tiszt, aki észrevette a dolgot, feljelentette őket. Emiatt 30 napi kerületi fogházra és áthelyezésre ítélték a tiszteket, akik mint Kassáról írják, a mult hónap 28-án kezdték meg fogházbüntetésüket Kassán.

Gyulai Pál ünneplése. Gyulai Pál vasárnap töltötte be életének nyolcvanadik születésnapját. Ebből az alkalomból a tudományos és irodalmi világ meleg ünneplésben részesítette az ősz költőt. Baross-utcai lakásán egymásután keresték föl az Akadémia s a Kisfaludy-társaság küldöttei. Az Akadémia nevében Berzeviczy Albert volt közoktatásügyi miniszter üdvözölte Gyulait. Beszéde után Gyulai átnyújtotta az elnöknek a levelet, melyben lemond az Akadémiánál viselt osztály-titkári állásáról. Az üdvözlés befejezése után az Akadémia első osztályának tagjai jelentek meg Gyulainál, akiket Goldziher Ignác osztályelnök vezetett. Meleghangu levélben írta meg szerencsekívánatait Schuhmaher dán író, az Akadémia kültagja és Joanovics György tiszteleti tag Temesvárról, aki Gyulainál majd öt évvel idősebb.

Megszökött török nők. Nuri bégnek, a török külügyminisztérium titkáranak két leánya Konstantinápolyból a minap Belgrádba menekültek. Fethi basa belgrádi török követ minden fáradozása, hogy a hölgyeket visszatérésre bírja, eredménytelen volt. Az egyik hölgy Saffa bég minisztériumi tisztviselőnek a neje, a másik még leány. Egy német postahivatalnok és ennek neje társaságában érkeztek Belgrádba s egyelőre ott maradnak, mert nincs utlevelük.

A pyroleumról. A pyroleum a gazdák eszményi világító anyaga, mely veszélytelen és olcsó. A kiöntött pyroleumot égő gyufával sem lehet meggyújtani, tehát az istállóban teljes tűzmentes világítást szolgáltat. Rendszerint ez is ott gazdaságos, ahol több helység világításáról van szó. Tehát ahol sokba kerül a tömeges világítás, oda ajánljuk a lapunkban hirdetett pyroleumot.

Anikó néni.

- Anikó néni!
- Mi a gyerekem?
- Kendnek talán soha se is vót foga?
- Dehogyan nem vót, lölköm.
- Hát most mér nincs?
- E hütlenkedtek, előbb egyik, aztán a másik.
- Aztán mér?
- Mér, mér... hát mer nem vótunk össze esküdve.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyáranak
vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

EGYETEMES ACZÉLEKÉK.

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczél-ekefej.
Pánczélaczél-kormánylemez.
Magasított aczélékefej.
Porvédő kerekek.
Aczél gerendely.

Csak kitémasztott nyeregkerettel bíró
taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú
magyar gyártmány fe-
lülmulja még a legneve-
zetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes
talajmivelőgépeket terjedelmes ismereti és egy-
általán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes,
szakszerű és minden gazdának értékes felvilágo-
sításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Rövidített levélezim:

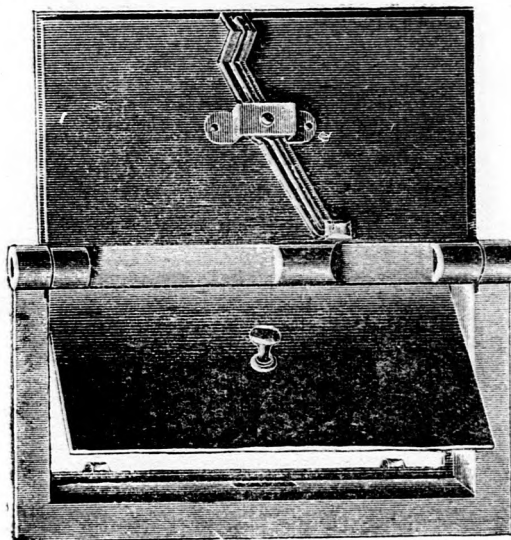
„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.
Sürgőnyczim: „AGRARIA“ Budapest.

GAZDASÁGI DOLGOK

Tüzbiztos kéményajtó és jól működő kéménysisak.

Tekintve, hogy a tetőtűzek jórésze azáltal keletkeznek, hogy a nyitva maradt kéménytisztító ajtón szikra pattan ki, mely aztán könnyen tüzet foghat, kétségkívül figyelemreméltónak kell minden oly egyszerű ujitást jeleznünk, mely a tűzek ily okból való keletkezését ha nem is zárja ki teljesen, de legalább is erősen korlátozza.

Egy ilyen kéménytisztító ajtót vázol a 9. sz. ábránk, mely lényegében abból áll, hogy az ajtó — s pedig úgy a belsőt, mint a külsőt — okvetlenül be kell zárnuuk, mert különben nem tudjuk a kulesot a zárból kihuzni. Ha tehát a kéményt tisztító kéményseprőtől a munka elvégzése után a kulesot beköveteljük, biztosak lehetünk, hogy minden ajtó jól el is van zárva.

Tüzbiztos kéményajtó nyitva.

A szabadalmazott szerkezet különben, mint az ábra is mutatja, igen egyszerű, amelletten igen erős s elrontható s elköptatható részt rajta nem találunk. És mivel ára is elég méltányos — a rendes méretű darabját 4 K.-ért adják — alkalmazását csak ajánlhatjuk. A forgalomba Waagner R. P. L. budapesti vasgyár „zárkényszer“ (schliesszwang) nyakatekert név alatt hozza; kapható azonban bizonyára minden nagyobb vaskereskedésben is.

A kéményeknek még egy másik — ha nem is olyan veszedelmes, de gyakoribb s mindenesetre igen kellemetlen — baját is észlelhetjük s ez az, hogy sokszor látszólag ok nélkül megszűnik a szívóképességük s kályháink erősen füstölnek. Az igaz, hogy e bajnak okát legtöbb esetben a kémény rossz szerkezetében, meg nem felelő fekvésében stb. kell keresnünk.

Igy például okvetlenül füstöl a kályha, ha a kémény szűk nyilással épült s nem képes a belétorkoló több és erősen fűtött kályha füstjét elvezetni. Füstöl akkor is, ha egy és ugyanazon csőbe különböző magasságban — pl. földszinten s emeleten — kályhaacső torkollik; végül akkor is, ha nem elég

magas, talán nem nyúlik a tető felé, vagy közelében más magasabb épület áll. E hiányokat nem nehéz felismerni s annak kiküszöbölésével rendszerint segítettünk is a bajon.

Bizonyos kedvezőtlen külső behatások alatt füstölhet, vagyis jobban mondva „nem füstölhet“, azonban a legjobban épített kémény is. Így pl. könnyen állhat elő füsttorlás a kéményben — legalább a befűtés alatt — akkor is, ha a nap süti tetejét, vagy a ráesepegő eső hűti le a legfelsőbb levegőrétegeket. Nem ritkán a kedvezőtlen irányú vagy hirtelen megforduló szél okozza e kellemetlenséget.

Ezen esetekben a kémény egyszerű megmagasítása már nem elég-éges s csak akkor érünk célt, ha a kémény fejt olyan készülékkel látjuk el, amelyek az ellenáramlatok káros hatását csökkentik, avagy teljesen megszüntetik

John-féle kéménysisak.

E célra szolgálnak pedig a legkülönbözőbb nevű és szerkezetű kőagyagból vagy bádógból készült szilárd és forgó kéménysisakok, melyek közül véleményem szerint egyike a legjobbaknak a John-féle kéménysisak. Magam is már több helyen alkalmaztam oly kéményekre is, amelyeken másfajta nem segített s ezideig mindig megfelelőnek bizonyult.

A kémények füstelvezető képességét minden körülmény között növeli, mert míg a legesekélyebb szélre is mindjárt érzékeny vitorlája a sisakot úgy fordítja, hogy a szél bárhonnan jöjjön is, káros ellenáramlatot nem idézhet elő, sőt ellenkezőleg csak a szívóhatást növeli.

A sisakok a legkülönbözőbb kéményátmérőknek megfelelően 10—100 cm. átmérővel kerülnek a forgalomba. Lakóházaknál azonban leginkább a 16 centiméter és a 25 cm. átmérőjű kerek vagy négy-szögletes sisak használatos és pedig az előbbi az u. n. orosz kéményekre, az utóbbi a régi rendszerű mászható kéményekre való. A 16 cm. sisak ára megfelelő engedménnyel kb. 19 kor., a 25 cm. szélesé pedig közel 30—31 kor.

Száhlender Gyula.

Terjesszük lapunkat a „Független Ujság“-ot. Aki egy levelező lapon kéri a kiadóhivataltól, megküldjük a „Független Ujság“ hirdető képét.

Seprőcirok-termesztésről.

Hazánkban a kisebb gazdák régóta foglalkoznak a seprőcirok termesztésével, de csak kicsiben s leginkább a tengeri földek szélein termesztik. Pedig a seprőcirok nagy jövedelmet ígérő növény s így ennek nagybani termesztésével nagyon is érdemes foglalkozni.

A seprőcirok a virág bugaágai, illetve szakállai miatt termesztik, mely leginkább seprőkészítésre használtatik fel. Mellékterményül marad a magja, mely darált állapotban a takarmányárpával egyértékű abraktakarmány képez.

A seprőcirok éghajlat tekintetében meglehetősen igényes, amennyiben a hűvös, nedves időt nem kedveli. Tenyészideje hosszú s így az Alföld klímájára a legalkalmasabb. Talaj tekintetében nem válogatós, amennyiben agyagos talajon éppen oly jó eredménynyel termesztendő, mint a vályogos vagy jó erőben levő homoktalajon.

Ha vetésforgóban akarjuk a seprőcirokat termeszteni, úgy legjobb helye van kapásnövények után, de vethetjük bármilyen növény után is, mert e tekintetben nem válogatós, csak azt kell szem előtt tartani, hogy a seprőcirok nagyon kiszáritja a földet, így utána kalászos növényeket termeszteni nem tanácsos.

Friss trágyával megtrágyázott földben a seprőcirokat jó eredménynyel nem termesztetjük. Megnö ugyan az ilyen földben igen nagyra, termet is hoz bőven, de a termés minősége nem lesz megfelelő, a mennyiben a szakál nagyon durva s így feldolgozásra alig alkalmas. A műtrágyák közül a foszfor-sav-trágyát alkalmazhatjuk jó eredménynyel.

Seprőcirok alá a talaj előkézítése éppen úgy történik, mint a tengeri alá; figyelemre méltó azonban az, hogy a nyers talajt jól türi, így mélyítő szántás után jó eredménynyel lehet seprőcirokat vetni, illetve termeszteni.

A sor és sorokközti távolság sokféle lehet, az eddigi tapasztalatok szerint legjobb eredmény mutatkozik a sorban 60—65 cm. és a sorok közt 25—30 cm.-nyi távolság mellett kat. holdankint 7—9 kg. mag szükséges. Az ápolás éppen olyan, mint a tengerié. Ugy október második felében a magvak megbarnulnak, a szakál színe megsárgul és ekkor vágható.

A seprőcirokat közel a földszinéhez vágjuk le, e munkát végezhetjük sarlóval vagy éles késsel. A levágott seprőcirokat kékébe kötve, hordjuk fedett helyre, hogy meg ne ázzék, jó kiszáradás után kazalozhatjuk. Ami a seprőcirok értékesítését illeti, tájékozásul a következőket említem fel:

Rendes körülmények közt egy kat. holdon terem 550 kg. szakáll és 2500 liter mag. A szakál métermázsája 30—35 K. A mag mint erőtakarmány literenkint 6—10 fillér értéket képvisel. Ezen bevétellel szemben áll az alábbi kiadás: Szántás-vetés 14 K., mivelés 16 K., aratás-behordás 12 K., szárítás és tisztítás 32 K. Összesen 74 korona.

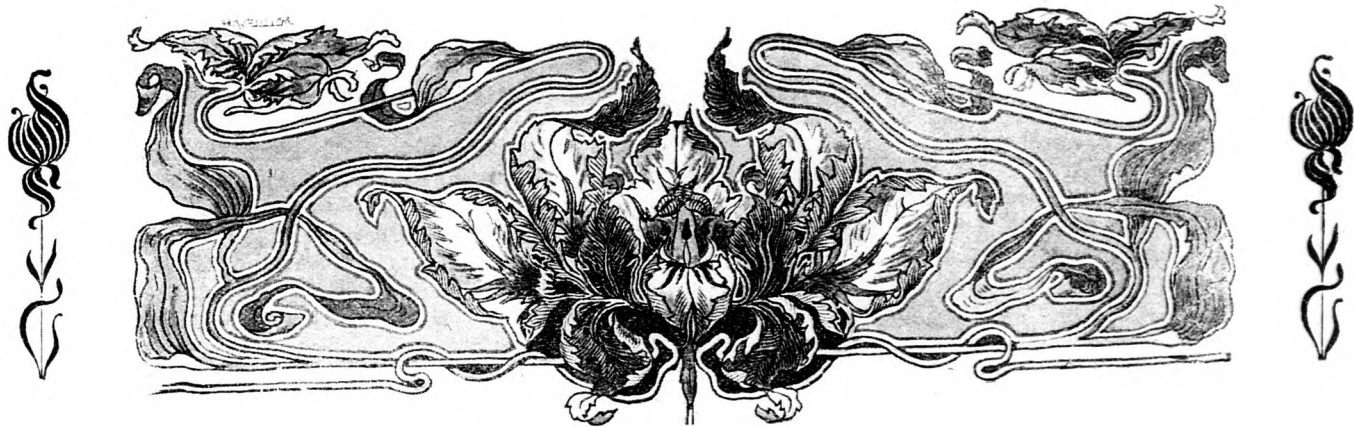
Arián Kárly.

Kliséket olcsón

A „FÜGGETLEN UJSÁG“-ban megjelent képek lemezeit ... (kliséket) olcsón kölcsön adja, esetleg eladja ...

a „Független Ujság“ kiadóhivatala.

(Budapest, IX., Üllői-ut 25.)

Mulattató.

A piros szegfű.

Irta: Prém József.

I.

A kandalló előtt egy magas, sápadt férfi állt. Koronkint a tükörbe nézett, ahonnan két izgatottan tüzes szem nézett vissza rá. Vajjon önmagát figyelte-e így? Vagy a szalon sarkában teázó társaságot nézte a tükörből?

Vacsora után volt. Az egyik asztalon ékeskedő bronz óra mutatója már éjfél felé ballagott s még mindig a színházi est fölött folyt a vita. A háziasszony, Hedvig, tán azért, mert férje nagyon is józan törvényszéki elnök, rajongott mindenért, ami misztikus. Ma este szinte szónoki hévvel védte a szuggeszciót. És esküdött ltsenre.

— Ah! a Tenger asszonya! Csak ma este, az előadás miatt értettem meg. Igen, igen! Nevessetek, de én értem Ellidát. Teljesen beleéltem magam a sorsába. Hiszek a szuggeszcióban — és van, aki osztja nézetemet, ugye bár Andalfalvi?

A kandalló mellett álló férfi megrezzent . . .

— Engem is meggyőzött Ellida, hogy első vőlegénye, a rejtélyes hajóskapitány, a távolban is titkos hatalmában tartja őt.

— De hisz végig se vártad az előadást! — szólt a házigazda.

A bosszantó, évelődő megjegyzések egész kis zápora hullott Andalfalvi Dénesre . . .

A háziasszony most már fölállt és a kandalló felé lépett:

— Nem hisztek nekünk? Nos, hát ismertünk egy igazi Ellidát. Igen, mi ketten. Ugyan mondja el a történetét, Andalfalvi. Hadd szégyenüljenek meg ezek a hitetlenek.

Többé nem volt menekülés. Andalfalvi Dénes kénytelen volt vallani.

II.

Az én történetem — így kezdte — csak azt példáza, hogy a szerelem betege az egészséges szívet is beteggé teszi.

Már hetek óta vergődtem a szerelem legigézetesebb hálójában. Imádtam Mártát, a szép, a szomorú Mártát. De sohase tudtam hanyadán vagyok vele . . . Hiteget-e vagy viszont szeret? Majd vonzódást mutatott, majd meg huzódott tőlem. Végre úgy tett, mintha egészen elhidegült volna.

Emlékszem erre az esetre, amikor fagyosan, kételkedve, hitetlenül nézett rám. . . . Megdermesztette

szívemet . . . Ez az eset — ez hozta meg végre a fordulót!

Kétségbeesve elrohantam, hogy felkeressem a mi kedves háziasszonyunkat, Hedviget, aki akkor ugyanott lakott, hol Márta, abban a kis vidéki városban. Hedvig volt Márta legjobb barátjánője. Ő tőle vártam az igazat, a tiszta valót a megváltást.

— Miféle titok bántja Mártát?

— Titok? — kérdezte meglepetve a máskor higgadt Hedvig. — Hallott valamit?

— Márta mindennap rejtélyesebb! Mi bántja őt? Könyörüljön rajtam s mondja meg! A lelkem megnyugvására lesz, bármi akadályt említ nekem. Csak ez a retentő bizonytalanság ne gyötörjön tovább!

Hedvig még nem szólt semmit. Előbb fölkereste Mártát. Lelkére beszélt: ne ámitson tovább engem. Másnap aztán, amikor újra felkerestem őt, egy kis leplezést rendezett:

— Kiváta, hogy őszinte legyek, nos hát a javát akarom s azért hadd tudja meg: mi bántja Mártát! Amit sejtett: az való; a szegény leány már mást szeretett. Menyasszony volt. A vőlegény már az ujján viselte a gyűrűt, amikor egy végzetes estén kártyázó kompániába keveredett. Nem volt szerencséje és sokat veszített. Másnap meg kellett volna fizetni a becsületbeli tartozását, de nem bírta előteremteni a pénzt! Becstelenség várt reá; tudta, hogy Mártát is elveszíti s kétségbeesésében a leány ablaka előtt szíven lötte magát. Ez a botrány tette Mártát szerencsétlenné; e miatt habozik örökké. Ha megbirja győzni őt, hogy nem röstelné annak az öngyilkosnak a vőlegény utódja lenni, még mindig lehet reménye . . .

Az első percben felujongtam:

— Hát csak ez? Csak ennyi? Oh, köszönöm! köszönöm! Meg fogom nyugtatni Mártát! El fogom feledtetni vele a multat, el azt a véres drámát. . . .

És boldogan rohantam Mártáékhoz. Vallomásomra mosolygott, majd fuldokló zokogásra fakadt a lány.

Egy időre aztán csakugyan megváltozott. Kezdett bizni a jövőben, a boldogságban. Gyöngéd voltam s gyöngéden akartam rábírni a lányt, hogy vallomásomra igent mondjon.

— Gondolja meg, Márta! Holnap eljövök a válaszáért, de akkor se szóljon semmit, csak tüzzön némán egy piros szegfűt a kabátomra,

És másnap a szegfű ott ékeskedett a mellemen. S mintha tüntetni akart volna Márta: ez a néma válaszáadás minden látogatáskor ismétlődött. Az első üdvözlő szó után vékony, fehér ujjával már kabátomra tüzte a virágot.

Csakhamar megállapítottuk az eljegyzés napját.

Idylli, mámoros napok köszöntöttek be... És mégis! Koronkint úgy tetszett, mintha valami láthatatlan démon férközött volna közénk. Ok nélkül jött és ok nélkül tűnt el ismét. De megbolygatta az egyetértést. Minduntalan rajta kaptam magam, hogy kételkedem.

— Elvégre Márta csakugyan áldozat. Mi árny eshetik rá, hogy ez a gyáva kártyahős így cserben hagyta.

Dühös voltam a gyanu miatt. S átkoztam a babonát, mely minduntalan a fülembé sugta:

— Ne higyj, ne higyj! Aki már másnak a gyűrűjét viselte, az nem szerethet igazán!

Közeledett a gyűrűváltás napja. Fájt, ha tekintetem annak a kicsiny, keskeny kéznek az ujjára esett, melyen

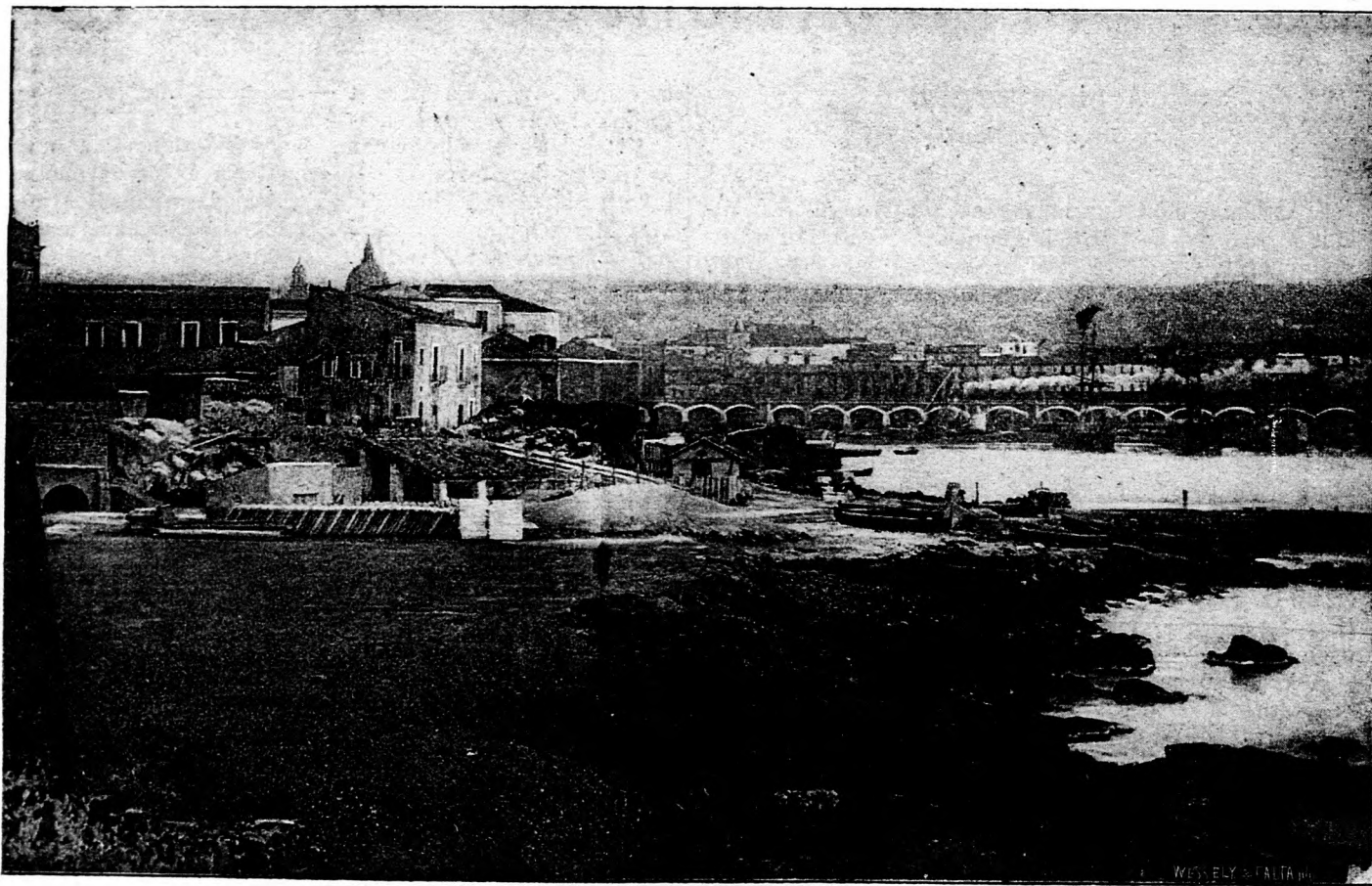
ez vagy rossz előérzet? Szeret-e igazán Márta? Boldog leszek-e vele?

Meglassítottam lépteimet, pedig izgatott voltam s néha úgy éreztem, hogy legjobb volna, ha már tulesném az egész gyűrűváltás komédiáján!...

Ujból elfogott a kétség.

— Miért leszek hűtlen a szívemhez? Miért kötöm a sorsomat olyan leány sorsához, aki már szerencsétlenül szeretett? Miért nem lehetek én az első, aki megcsokolja, megöleli?

Tovább mentem a rosszul világított utcán, mely csöndbe borult. Csak a mögöttem lassan haladó hintó zaja, a lovak prüszkölése törte meg a némaságot. A kis város emberei ilyenkor benn ülnek a szobában és

Tengerpart Kataniánál.

még nemrég másnak a karikagyűrűje csillogott, mint a végtelen szerelem, hűség és elválaszthatatlanság jelképe.

Szívem vergődött... azután is, mikor már tultetem magam mindenben, valóban meghódítottam Mártát. Megnyertem a leány bizalmát, de ezzel a magam bizalmát nem nyertem vissza; eloszlattam a gyanakodást, de saját gyanum annál jobban kinzott.

Végre elérkezett a nagy nap. Az eljegyzés napja. Már az óra is itt volt.

Kábultan fölvettem a frakkomat... Piros szegfűtettem a gomblyukba... A tükör előtt néztem, mily ideges a tekintetem. Aztán beleültem a hintóba, mely átvitt a szomszéd kis városba... A kastély már ki volt világítva... Mégsem siettem, hanem a főut elején leszálltam, hogy gyalog menjek... Szükségem volt friss levegőre... mozgásra...

— Mi ez? — kérdeztem magamtól. A vér lüktet agyam körül... És mintha szédülést éreznék! Öröm

nyugodtan vacsorálnak... Hány boldog családot láthat, ha betekint az ablakokba!

Váltig csak az elődömrre gondoltam... Most már ismertem az arcképét is... Tehát tiszteli most is Márta! Ugy örzi annak a szerencsétlen ifjunak a képét, mint valami vértanuét... Hisz a becsület vértanuja volt, igen!...

Amint a kastély kapujához értem, az izgalom már annyira erőt vett idegemen, hogy majdnem viziót láttam. Megjelent előttem a halott vőlegény, mintha kitárná karjait és utamat állná, hogy belépjek abba a házba, ahol valamikor ő oly boldog volt... És pillanatonként látni véltem a két kart, mely oly sokszor átfonódott Márta derekán vállain... És hirtelen láttam a sirban nyugvónak arcát is. A halványan és összeszorított ajkakkal... láttam a félelmesen tiltakozó két sötét szemet...

Hirtelen megálltam és belefogóztam a kapufélfába:

— Az ördögbe is! Mi van velem! Hallucináció bánt? Vagy közel vagyok a megőrüléshez?

És amint töprengtem, tekintetem az ablakra esett. Arra az ablakra, mely alatt a szerencsétlen kártyás annyiszor sétált, míg epedett Mártaért... Ott annál az ablaknál vallott szerelmet is a halott... Ott fogta először a leány kezét... Ott lehelte rá az első csókot... Ott ölelte először magához hevesen dobogó szívvél... És ott hallgatta mámorral, mint feleli a

hogyan megmutassam jegyesemnek, mennyire megbecsülöm a virágát...

De már a kezemben szorongattam, összemorzsoltam s oda vettem a kis kerítést át épen a fal tövébe, az ablak alá, ahonnan való volt...

Egy hang erős, követelő belső hang rám szólt:

— Ne légy gyáva és ne bujkálj! Menj be a kastélyba, hol várnak rád s ha tán nem is vár oly mámorosan a menyasszony, mint mást várna, őt, az

Enlékezés.

lány, hogy: igen, ő is szereti, viszont szereti és soha nem hagyja el, soha mást nem fog szeretni!...

Ismét elmentem a kaputól és akaratlanul néhány lépést tettem az ablak irányában.

— Ez hát az a hely!... Itt a fal tövében hevert a szánandó... Itt folyt el vére... A szegfűk tán azért oly pirosak, mert a völgegy szive, vére öntözte a földjüket...

Hirtelen odakaptam a frakkom baloldalára és kitéptem az ott ékeskedő szegfűt... Ez is piros volt... Innen szakította le ma délután Márta és adta oda nekem. És most a gyűrűváltásra ezzel jelenjek meg,

a halottat, — de nézz szemébe bátran, ragadd meg két kezét és tedd a tiedre. Akkor a tied is lesz!

Önérzettel fölvettem fejem s már indulni akartam. De más hang szólalt meg:

— Mégis, ne menj! Vagy ha bemegy, állj oda őszintén és mondd el a halott ifju hátrahagyott arájának, hogy nem akarsz közéjük állani! Nincs hozzá erőd! Modern, ideges, bolond szerelmes vagy... Szerencsétlenné teszed azt is, akit ki kellene gyógyítanod a nagy bajából. Azért szakíts bátran, férfiasan! Ujból megindultam, de hirtelen igaz hang ütötte meg fületem. A félig kitért ablakból hallatszott néhány szaggatott, kinos szó:

— O, Istenem! Te tudod, hogy csak őt szeretem, csak őt a halottat! Adj erőt a hütlenségre, adj erőt a feledésre!

Riadtan, nesztelenül álltam s figyeltem. Szemeim az ablakra voltak függesztve. Ott láttam Mártát fehér ruhában, amint kitekintett az esti sötétbe... És vezekelt és imádkozott... Aztán göresös, fuldokló zokogás hallatszott... Majd a leány anyjának rimánkodó hangja:

— Márta! Márta!... Ha most sem birtad feledni, ha most is szereted...

— Örökké!...

Több szó nem vegyült a némaságba... Csak egy sikoltás még s egy kis zuhanás nesze, mintha valaki ájultan összeomlanék odabenn.

Most már besiettem a kastélyba. A vendégek nagy zavarban futkostak ide-oda... Hedvig is ott volt s rám kiáltott:

Az égre kérem, siessen orvosért!...

Elsiettem. Az orvos ment. De én többé nem tértem vissza soha.

III.

Andafalvi elhallgatott. Néhány pernyi csönd után a rideg törvényszéki elnök szólalt meg:

— Most már tudom, miért tűntél el hirtelen a színházból. Ellida a színpadon egész csomó piros szegfűvel jelent meg.

A sápadt férfi halkán felelte:

— Nem azért. De egy első emeleti páholyban hirtelen megláttam egy arcot, aztán szín olyan piros szegfűcsomót...

— Márta volt?

— Ő. S a virágjai üttek el.

B—st.

Képeinkhez.

Tengerpart Kataniánál. A hullámos Adria tengerpartot és ebből is a kataniai új öblöt mutatja képünk, az új épületekkel a tengerről nézve.

Emlékezés. A nő szokása inkább, hogy elmereng a multon és emlékezik. Van édes és van fájó emlék, de a legszomorubb emlék is elmosódik idővel, mert hiszen csak emlék. Föl írjuk, hogy jobban megőrizhessük, de idővel az irás is elfakul — az ember is elmulik, mert mulandó minden. Az emlékezés azonban szép és kedves.

Adomák.

Jó bizonyítvány.

Férj: Mondhatom, Mariskám, kitünően főzöl.

Asszony: Meghiszem azt. A szakácsnőnk betegsége alatt egy hónapig főztem a bakájának is és a jegény hü maradt hozzá.

Kiváncsiak.

Utaz: Mennyit kap maga?

Kocsis: Arra én is kíváncsi vagyok!

A sors üldözöttje:

Koldus: Nagyságos ur, adjon valamit, én vagyok a legpechesebb ember a földön!

Ur: Hallatlan, hisz a multkor süketnémának tette magát.

Koldus: Hát lássa, nagyságos ur, nem pech, hogy a nagyságos ur erre is rájött?

Az ám!

Asszony: Ugy-e milyen édes, kellemes az ilyen nászut, férjecském!

Férj: Az ám. Egész hete utazok és még nem találkoztam egyetlen hitelezővel sem.

A türelmetlen.

Apa: Mit művelsz, Birike?

Birike: Letéptem a napokat a fali kalendáriumról, hogy előbb legyen karácsony.

A népitélet.

Férj: Csodálatos, az emberek rám azt mondják, hogy több szerencsém van, mint eszem; pedig nincs is szerencsém semmiben.

Feleség: Azért az embereknek még mindig igazuk lehet.

Betűrejtvény.

a a a csárdás!

Megfejtési határidő 1906. január hó 28.

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

A „Független Ujság” 2. számában közölt talány megfejtése:

„Megvert főispán.”

Helyesen fejtették meg: Beke Piroska, Simon Julia, Verhám Teréz, Renner Ida, Csabai Ferencné, Gozdsu András, Vakareszku István, Csordás Gáspár, Szabai János, Baracs Ferenc, Gulyás Gyula, Szekeres Ferenc, Urbán László, Soos István id., Bonca Péter, Sajgató Márton, Kocsis György, Lippai György, Schwarz József, Mónos András, Üröm Benedek ifj., Csép József, Somogyi Ferenc.

A sorshuzásnál Simon Julia nevét húztuk ki, kinek egy kötet regényt küldöttünk.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Varga István. A vincellér-könyv kapható Vaday József igazgatónál Nagyváradon. A lap csak az ujévi és karácsonyi ünnepek nagy postaforgalmában késhetett, mert most rendesen megy. A késelem nem itt van, hanem az ottani postán lehet. — **Pap Vince.** Levelet nem irunk, mert levélbeli választ csak a legkritkább és a legkivételesebb esetekben adhatunk. Az ön esetében ilyen kivételes ok fönn nem forog. Ön a téglát szállítását csak akkor követelhetné, ha előbb a téglát a községtől annak rendje és módja szerint megvásárolta volna. Enélkül az ön egyoldalú megrendelésére a pénztárnok a téglát kiadni nem köteles és ha az felszólításának nem tesz eleget, ezzel nem követ el mulasztást. — **H. Sleisz József.** Ügyvédiunktól várjuk a választ. Tessék pár napig várni. — **Sándor Ödön.** Február 15-ig benyújthatja még a kérvényt. Egyáltalán nem biztathatjuk a siker reményével, mert rengeteg a pályázó mindenfelé. — **Szappanos Endre.** Csakis miniszteri engedéllyel vizsgálhat. A bugaci számado képe eredeti fénykép után készült, tehát nem a festő agyából származik, hanem az életből. — **Gyöngyösi Ferenc.** Tavasszal felülszórni és beboronálni legcélszerűbb. — **Aggódo apa.** A siketnémák szegedi intézetébe 6—12 éves siketnéma gyermekek vétetnek fel. Az intézetben a felvett némák megtanítatnak rendesen és hangosan beszélni, írni, olvasni s egyéb elméleti ismeretekre; továbbá kézimunkára és az ipart előkészítő kézügyességre. A felsőbb osztályokba oly gyermekek is felvétetnek, akik már beszélni tudtak, de később megsüketültek és a beszédet ennek következtében részben elfelejtették. A felvétel iránti kérvények a „Siketnémák intézete felügyelő-bizottságának Szegeden” címre küldendők. Egyebekben az intézet igazgatósága szívesen ad felvilágosítást. — Előfizettek az elmúlt héten: Fehér Bálint, Kath. Népkör Martonos, Cservényánszky Károly, öreg Kovács

János, Gazdasági Egyesület A., Gazdakör P., Gazdakör K. P., Gazdakör N. K., Gazdakör E., Gazdakör N. Z., Papp Lajos, Csáthy Ferenc, Böszörményi Gergely, Argay Gusztáv, Sarudy József, Szeidl János, Polgári Népkör B. N. B., Csiszár József, Jeszenszky József, Kath. olvasókör P. P. M., Kir. Földmiviskola Cs. Sz., Balázsovits Ágoston, Török J., Ujvárosi Népkör M., Alsórézsi tanyai olvasókör M., Ujszászi Ferenc, Palotay László, Kath. olvasókör P. L., Bohár László, Csókási Lajos, 48-as Népkör E., Bellins István, Schmid Mihály, Hitelszövetkezet T., Tóth István, Végh Ferenc, Hitelszövetkezet S. Gy. (Folyt. köv.) — **Paku Zoltán, Berecz István.** A kért mutatványszámot postára adtuk.

A „Független Ujság“ színes hirdető képét bárkinek megküldi kifüggesztés végett a kiadóhivatal, ha ezért levelező-lapon hozzánk fordul.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése 1906. jan. 11.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Husneműk: marhahus 1.—1.10 K., vidéki borjúhús 116—120 K., sertéshús 120—1.26 K., szalonna füstölt 160—168 K., szalonna, olvasztani való 1.20—1.28 K., hárj 1.38—1.44 K., sertézsír 1.40—1.44 K. — **Füstölthús:** (vidéki) kg.-ja 1.20—1.60 K. hazai sonka 1.20—1.50 K.

Baromfi-félék: élő tyúk —.—.— K., rántani való csirke 2.—2.20 K., sütni való csirke 2.20—3.— K., kacsa, hizott 6.—8.— K., lud, hizott 14—22 K., pulyka, hizott 7.—12.— K., páronkint. Vágott hizott liba 1.40—1.60— K., vágott hizott káppan, kacsa és pulyka 1.20—1.50 K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők). *Buza* 17.15—18.20 K. *Bors* 13.45 K-től 13.60 K-ig. *Árpa* 14.30 K-től 14.40 K-ig, jobb minőségű 14.60 K-től 14.80 K-ig. *Zab* 14.60—15.20 K. *Tengeri* 13.30 K. **Teavaj:** (centrifugál) 2.10—2.20 K., főzővaj 1.60—1.80 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 20—28 fillér. **Tojás:** bácskai 80—82 K., erdélyi apróbb áru 78—80 K ládánként. (1440 drb.) Apadt —.— K., meszes: — K. **Zöldségfélék:** Burgonya (vagonáru) sárga 4.20—4.40 K rózsá I. 5.60—5.80 K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt —.—.— mm.-ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	27.60	26.40	25.20	24.40	23.60	22.40	20.60	18.80	13.20

Takarmányvásár. Réti széna 4.—6.60 fillér, mahar 6.—6.40 fillér, zsupszalma 3.40—3.60 fillér, alomszalma 3.—3.20 fillér.

A „FÜGGETLEN UJSÁG“ szerkesztésére felügyel:
RUBINEK GYULA, országgyűlés képviselő,
 a Gazdasági Egyesültek Országos Szövetségének titkára

Legjobb és legolcsóbb

gazdasági takaréktűzhely

Munkácsy-féle szabad. és a nm. földmivélsügyi ministerium által 600 koronás első díjjal kitüntetett takaréktűzhely. Megrendelhető

Markhót és Lossinszky

okl. gépészmérnökök műszaki irodája

Budapest, V., Lipót-körut 7. sz.

ÜRL REZSŐ

sertésbizományos

— Budapest —

Béerkocsis-utca 12.

sertéseke

sovány és hizott állapotban és legmagasabb napi áron értékesít.

Telefon
89—24.

Telefon
89—24.

„Kosmos“ hornyolt asphalt-lemez

Gyakorlatban kitűnően bevált, számos elismerés.

1. Teljesen páramentes, hővédő- és tűzbiztos fafödémek előállítására.
2. Nedves falak szellőzéssel való tökéletes kiszáritására.
3. Legkülönbözőbb czélokra.

Mindennemű felvilágosítás, költségvetés, minta-ismertetéssel és műszaki vélemény díjmentes.

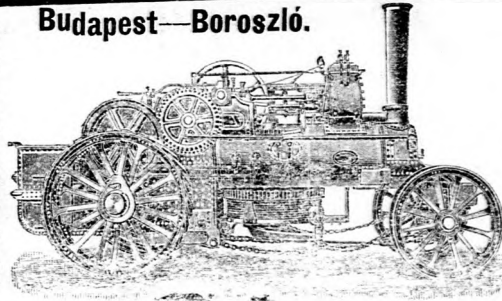
— A munka télen is végezhető. —

GREIF ANTAL okl. mérnök műszaki irodája

BUDAPEST, VIII., Salétrom-utca 10.

A „Kosmos“ lemezek alkalmazásának részletes ismertetése a „Független Ujság“ 1905. évi 47. (nov. 19.) számában jelent meg.

Budapest—Boroszló.

KEMNA J.

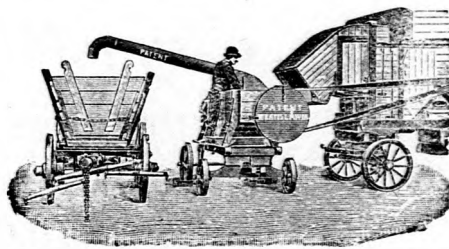
gőzeke- és gépgyáros ajánlja felülmulhatatlan

gőzekéit, gőzutihengereit és gőzcséplőgéppel párosított szecsavágóit.

Mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál a magyarországi cégvezetéség:

Budapest, Kossuth Lajos-utca 8.

Jutányos árak.

Házi kezelés.

Előnyös beszerzési mód.

TIZENKETTEDIK ÉVFOLYAM.

Egy magyar ember sem nélkülözheti a legolesőbb és legjobb
magyar heti ujságot, a

„FÜGGETLEN UJSÁG“

társadalmi és mezőgazdasági képes hetilapot,

a „Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének“

hivatalos közlönyét a magyar gazdák számára.

Felelős szerkesztő: **SZILASSY ZOLTÁN**

országgyűlési képviselő, az orsz. magyar gazd. egyesület titkárja.

Földbirtokosok, bérlők, gazdatisztek, kisgazdák, iparosok és
magánzók egyaránt haszonnal és élvezettel olvashatják

a „**FÜGGETLEN UJSÁG**“-ot,

a magyar gazdaosztály igaz barátját.

Előfizetési ára: Egy évre 8 korona. Félévre 4 korona.

A „*Független Ujság*“ a magyar polgári osztály, kisgazdák, kisiparosok érdekeiért küzd, és a tisztességes munka megvédelmezését sürgeti. *Gazdasági cikkei* a folytonos tökéletesedésre adnak utmutatást, *szépirodalmi közleményei* a sziv nemesítésén, az elme szórakoztatásán kívül, a *valódi magyar nemzeti szellemnek és vallásos irányynak* istápolását és terjesztését tüzték ki feladatuknak.

A „**FÜGGETLEN UJSÁG**“-ot a legelső magyar írók írják.

Szépirodalmi részének munkatársai: *Bárony István, Buday Barna, Hegedüs András, Magyar Gyula, Péterfy Tamás, Petrus Jenő, Pósa Lajos, Tarcsafalvi Albert.* Lapunk szövetkezeti és gazdasági részének munkatársai: *Balogh Elemér,* a «Hangya» vezérigazgatója, *Baly Kálmán,* urad. kasznár, *dr. Bernát István* közgazdasági író, *Matlaszkovszki Tádé* gazdasági író, *Cserhádi Sándor,* gazdasági akad. tanár, *Csernay Ödön* író, *Hajdu István,* uradalmi kasznár, *Hosszu Albert,* földmívelési iskolai tanár, *Hreblay Emil,* m. kir. állattenyésztési felügyelő, *Jankó Szilárd, Jeszenszky Pál,* orsz. magy. gazd. egyleti titkár, *Kerpel Kálmán,* gazd. tanintézeti tanár, *Löherer Andor,* közgazd. író, *Praznovszky Ágost,* urad. kasznár, *Rovara Frigyes,* urad. igazgató, *Rubinek Gyula,* országos magyar gazd. egyes. titkár, *K. Ruffy Pál,* uradalmi főtiszt, *Sporzon Pál,* gazdasági tanint. tanár, *Stanchich Béla,* az Országos Központi Hitelszövetkezet ellenőre, *Száhlender Gyula,* urad. építészeti intéző, *Szalay János,* m. kir. állattenyésztési felügyelő, *Szilassy Zoltán,* o. m. g. e. titkár, *Sztankovics János,* gazd. tanint. ig. tanár, *Drucker Jenő dr.* a „Borászati Lapok“ szerkesztője.

A „*Független Ujság*“ képeit a legelső magyar
művészek készítik.

Levélzsekre nyében minden kérdésre megbízhatóan és pontosan válaszol.

A „**Független Ujság**“ olcsóságával (egész évre 8 korona
félévre 4 korona) főleg a szerényebb
viszonyúak igényeinek felel meg, de a legkényesebb igényeket is kielégíti.

Előfizetési pénzek a kiadóhivatalba, (Bpest, IX., Üllői-ut 25. Köztelek) küldendők.

1905. évi forgalom : 25,000 bál.

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét
a budapesti

gyapju-aukcziókra

melyek második sorozata **folyó évi október hó
4-én** veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat
Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapju-
küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes
díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban rés-
zesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű fel-
világosítással szolgál :

HELLER M. S. TÁRSA

GYAPJUÁRVERÉSI VÁLLALAT

Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 13. szám.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK

A KIADÓHIVATALBAN

BUDAPEST, ÜLLOI-UT 25.

Alfa-Separator Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám. ☞

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

 Alfa Laval Separatoraival
eddig több mint 770 első
díjat nyertek. — Évi gyártás
körülbelül **85000** darab.

Több mint **500,000** Alfa Laval
Separator az egész világon. —

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photozinkografiai műintézet

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT:

mindennemű nyomtatványhoz szükséges

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo- (auto)-
typia, fametszet stb. útján. Térképek, terve-
zetek, alaprajzok photolithografaiilag leg-
szebben, legolcsóbban sokszorosítottak

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltekn.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Strassfurti kainitot,

Strassfurti kálitrágyasót 40% káli

tartalommal, továbbá

mindennemű egyéb

Műtrágyafélét, azonkívül

Rézgáliczot (98—99%) elismert kitűnő
minőségben legolcsóbban

szállít a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.